

महाराष्ट्र राज्यातील शेतकरी व त्यांचे कुटुंबिय यांनी घेतलेल्या
कर्जाचा बोजा कमी करणे तसेच आत्महत्याग्रस्त शेतक-यांच्या
कुटुंबातील विधवा पत्नी व मुलांना शिक्षणासाठी मदत म्हणून
अर्थसहाय्य करणेबाबत...

महाराष्ट्र शासन
सामान्य प्रशासन विभाग

शासन परिपत्रक क्रमांक: विकाक २२१६/प्र.क्र.२५०/१६-अ
हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा मार्ग,
मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२
दिनांक: ३ ऑगस्ट, २०१७

संदर्भ - सामान्य प्रशासन विभाग शासन परिपत्रक विकाक २२१६/प्र.क्र.२५०/१६-अ, दिनांक २१.६.२०१७ व समक्रमांकाचे शासन शुद्धीपत्रक दिनांक ४.७.२०१७

प्रस्तावना -

महाराष्ट्र राज्यातील शेतकरी व त्यांचे कुटुंबिय यांनी घेतलेल्या कृषी कर्जाचा बोजा कमी करण्यासाठी व शेतक-यांना दुष्काळी परिस्थितीचा सामना करण्यास मदत व्हावी तसेच आत्महत्याग्रस्त शेतक-यांच्या कुटुंबातील विधवा पत्नी व त्यांच्या मुलांना शिक्षणासाठी आर्थिक मदत देणे शासनास अवश्यक वाटते. त्यासाठी शासनाने दिनांक २४.६.२०१७ रोजी झालेल्या मंत्री मंडळाच्या बैठकीत शेतक-यांचे कर्ज माफ करण्याचा निर्णय घेतला आहे. राज्य शासनामार्फत आत्महत्याग्रस्त शेतक-यांचे कुटुंबिय यांना मदत व त्यांचे पुनर्वसन करण्यासाठी तसेच शेतक-यांच्या कल्याणासाठी राज्य शासनाच्या विविध विभागाकडून कार्यक्रम/ योजना राबविल्या जातात. या कामासाठी राज्य शासनास मोठया प्रमाणात निधीची आवश्यकता लागणार आहे. आत्महत्याग्रस्त शेतक-यांच्या कुटुंबातील विधवा पत्नी व मुलांना मदत करण्यासाठी दिनांक २१.६.२०१७ शासन परिपत्रकान्वये राज्याचे मा. मुख्यमंत्री व त्यांचे मंत्रीमंडळ, विधानसभा व विधानपरिषद सदस्य तसेच राज्यातील राज्यशासनाकडे कार्यरत सर्व अधिकारी व कर्मचारी यांचा माहे जुलै, २०१७ च्या वेतनातील एक दिवसाचे वेतन मुख्यमंत्री सहाय्यता निधी -मुख्यमंत्री शेतकरी सहाय्यता निधीला देण्याचे आवाहन करण्यात आले होते. या कामासाठी मोठया प्रमाणात निधीची आवश्यकता असल्याने केवळ शासकीय कर्मचा-यांच्या मदतीतून अपेक्षित मदत हेऊ शकणार नाही. यासाठी राज्यातील उद्योगपती, प्रतिष्ठीत व्यक्ती, सधन शेतकरी व समाजातील इतर देणगीदार व्यक्तींकडून मदतीची अपेक्षा आहे. याकामी देण्यात येणारी रक्कम संपूर्णतः आयकर कायदयाच्या कलम ८० (ग) (२) (तीन एव एफ) खाली १००% सूटीस पात्र राहणार आहे. आता शासन उपरोक्त संदर्भिय शासन परिपत्रक व शुद्धीपत्रक अधिक्रमित करून याव्दारे खालीलप्रमाणे परिपत्रक निर्गमित करण्यात येत आहे.

परिपत्रक -

महाराष्ट्र राज्यातील शेतकरी व त्यांचे कुटुंबिय यांनी घेतलेल्या कृषी कर्जाचा बोजा कमी करण्यासाठी व शेतक-यांना दुष्काळी परिस्थितीचा सामना करण्यास मदत व्हावी. तसेच आत्महत्याग्रस्त शेतक-यांच्या कुटुंबातील विधवा पत्नी व त्यांच्या मुलांना शिक्षणासाठी आर्थिक मदत देणे, या कामास हातभार लागावा म्हणून राज्याचे मा. मुख्यमंत्री, मा. मंत्री, मा. राज्यमंत्री, मा. विधान सभा सदस्य, मा. विधान परिषद सदस्य, भारतीय प्रशासकीय सेवा, भारतीय पोलिस सेवा, भारतीय वन सेवा व अन्य अखिल भारतीय सेवा यामधील अधिकारी व राज्य शासनाचे सर्व अधिकारी/कर्मचारी यांचा सहभाग असावा, या हेतूने त्यांना माहे ऑगस्ट, २०१७ च्या वेतनातील १ दिवसाचे वेतन “मुख्यमंत्री शेतकरी सहाय्यता निधी” मध्ये देण्याबाबत आवाहन करण्यात येत आहे. उपरोक्त संदर्भिय शासन परित्रकान्वये यापूर्वी जुलै, २०१७ वेतनातून ज्या कर्मचा-यांचे १ दिवसाचे वेतन कपात करण्यात आले आहे त्यांचे

ऑगस्ट, २०१७ च्या वेतनातून पुन्हा कपात करण्याची आवश्यकता नाही. वेतन कपातीचा विकल्प हा ऐच्छिक स्वरूपाचा आहे.

२. राज्य शासनातील सर्व मंत्रालयीन विभाग व त्यांच्या अधिपत्याखालील सर्व शासकीय/ निमशासकीय कार्यालये, जिल्हा परिषद, पंचायत समिती, महानगरपालिका, नगरपालिका/ नगरपरिषद, सार्वजनिक उपक्रमे, महामंडळ, मंडळे तसेच सर्व स्वायत संस्थेचे विभाग प्रमुख/कार्यालय प्रमुख यांनी सदर परिपत्रक आपल्या विभागातील/कार्यालयातील सर्व अधिकारी/कर्मचारी यांच्या निदर्शनास आणून दयावे. तसेच एक दिवसाच्या वेतन कपातीस त्यांची अनुमती यासोबतच्या विहित अनुमतीपत्रात स्वाक्षांकित करून आपल्या विभागातील/कार्यालयातील रोख कार्यासन वा रोखपाल यांचेकडे सुपूर्द करण्यासाठी त्यांना सूचित करावे.

३. शासकीय कर्मचा-यांव्यतिरिक्त देश -विदेश व राज्यातील उद्योगपती, प्रतिष्ठीत व्यक्ती व इच्छूक देणीगीदार यांनाही खाली नमूद करण्यात आलेल्या स्टेट बँक ऑफ इंडिया, मुंबई मुख्य शाखा, फोर्ट या खात्यामध्ये त्यांच्या इच्छेनुसार देणगी स्वरूपात निधी देता येईल. मुख्यमंत्री शेतकरी सहायता निधीला देण्यात येणा-या देणग्या हया आयकर अधिनियम, १९६१ च्या कलम ८८ (ग) (२) (तीन एफ एच) खाली १००% सुटीस पात्र आहेत.

४. अधिकारी/कर्मचारी यांच्या पगारातून एक दिवसाचे वेतन (माहे ऑगस्ट, २०१७) कपातीसाठी व ती रक्कम मुख्यमंत्री शेतकरी सहायता निधीमध्ये जमा करण्यासाठी व त्याचा हिशोब सादर करण्यासाठी खालील कार्यपद्धतीचा अवलंब करण्यात यावा:-

(एक) माहे ऑगस्ट, २०१७ या महिन्याची वेतन देयके संपूर्ण रकमेची काढण्यात यावीत. तथापि, वेतनातील नियमित वजातीनंतर व एक दिवसाच्या वेतनाच्या वजातीनंतर वेतनाची उर्वरीत रक्कम संबंधित अधिकारी/कर्मचारी यांना धनादेश/रोखीने/ विहित पद्धतीने अदा करण्यात यावी.

सध्या ज्या अधिकारी/कर्मचारी यांचे वेतन त्यांनी शासनास उपलब्ध करून दिलेल्या त्यांच्या बँक खात्याच्या तपशीलानुसार खात्यावर परस्पर जमा करण्यात येते अशा अधिकारी/कर्मचारी यांच्या वेतनातील नियमित वजातीनंतर उर्वरित वेतनाची रक्कम संबंधित बँकेकडे जमा करण्यापूर्वी सदर रकमेतून ऑगस्ट, २०१७ मधील वेतनातून १ दिवसाचे वेतन कमी करून शिळ्क रक्कम त्यांच्या खात्यावर जमा करण्याचे कळविण्यात यावे.

(दोन) सदर १ दिवसाचे वेतन कपात करताना ते मूळ वेतन+ग्रेड पे+महागाई भत्ता यांच्या एकूण रकमेच्या आधारे गणना करून कपात करण्यात यावे.

(तीन) वेतन वितरणाच्या वेळी वरीलप्रमाणे वसुली करून वसूल केलेल्या रकमेची नोंद घेण्यासाठी (माहे आगस्ट, २०१७ करिता) एक स्वतंत्र नोंदवही ठेऊन त्यामध्ये वसूल केलेल्या रकमांची नोंद कर्मचारीनिहाय घेण्यात यावी.

(चार) अशाप्रकारे मुख्यमंत्री सहायता निधीसाठी एकत्रित होणारी रक्कम विभाग प्रमुख/कार्यालय प्रमुख तसेच जिल्हाधिकारी/मुख्य कार्यकारी अधिकारी/ मुख्य अधिकारी, नगरपरिषद/ नगरपालिका, आयुक्त, महानगरपालिका यांनी मुख्यमंत्री सहायता निधी यांची वेबसाईट www.cmrf.maharashtra.gov.in या संकेत स्थळावर भरणा करून त्या ठिकाणी तयार होणा-या पोचपावतीची प्रत मुद्रीत करून घ्यावी किंवा खाली नमूद केलेल्या तपशीलाप्रमाणे “मुख्यमंत्री शेतकरी सहायता निधी” बँक खात्यात परस्पर जमा करावी व त्याची पोचपावती, गोळा केलेल्या रकमेच्या देणगीदारांच्या यादीसह दोन प्रतीत परस्पर मुख्यमंत्री सहायता निधी कक्ष, मुख्यमंत्री सचिवालय, ६ वा माळा, मुख्य इमारत, मंत्रालय, मुंबई- ४०००३२ यांच्याकडे निश्चित प्राप्त होईल अशा प्रकारे रकमेचा भरणा केल्याच्या दिनांकापासून ७ दिवसाच्या आत अचूक पाठवावी.

मुख्यमंत्री सहायता निधी बँक खात्याचा तपशील-

CHIEF MINISTERS FARMER RELIEF FUND Saving Account No. 36977044087 State Bank of India Mumbai Main Branch, Fort, Mumbai-400 001. Branch Code- 00300 , IFSC Code : SBIN0000300	मुख्यमंत्री शेतकरी सहायता निधी, बचत खाते क्रमांक ३६९७७०४४०८७ स्टेट बँक ऑफ इंडिया, मुंबई मुख्य शाखा, फोर्ट, मुंबई-४०० ००९. शाखा क्र. : ००३००, आयएफसी कोड : SBIN0000300
--	---

(**टिप**:- मुख्यमंत्री सहायता निधी कक्षाकडून बँक खात्यात जमा होणा-या देणगी रकमांबाबत नोंद घेणे, इ. कार्यवाही करण्यात येते. त्यामुळे सामान्य प्रशासन विभाग, कार्या.१६-अ कडे सदर धनादेश/धनाकर्ष, देणगीदारांची यादी, इ. माहिती पाठविण्याची आवश्यकता नाही.)

(पाच) शासकीय अधिकारी/कर्मचारी यांचे वेतन वाटप करतांना त्यांच्याकडून वसूल करावयाच्या वेतनाइतक्या रकमेचे प्रमाणपत्र तयार ठेवण्यात यावे. सदर प्रमाणपत्र विभाग प्रमुख/कार्यालय प्रमुख अथवा संबंधित आहरण व संवितरण अधिकारी यांच्या स्वाक्षरीने संबंधितांना देण्यात यावे. त्यामुळे मुख्यमंत्री सहायता निधीतून परत वेगळ्या व्यक्तिगत पावतीची व प्रमाणपत्राची आवश्यकता राहणार नाही. वेतन वाटप करीत असतानाच या परिपत्रकासोबत जोडलेल्या विहित नमुन्यातील प्रमाणपत्र त्यांना देण्यात यावे.

(सहा) बृहन्मुंबईतील मंत्रालयीन विभाग व अन्य विभाग प्रमुख/कार्यालय प्रमुख इत्यादींनी गोळा केलेला निधीचा धनादेश, देणगीदारांच्या यादीसह (दोन प्रती) परस्पर मुख्यमंत्री सचिवालयातील मुख्यमंत्री शेतकरी सहायता निधी कक्ष यांच्याकडे समक्ष पाठवून त्याबद्दलची पोचपावती घ्यावी.

(सात) जिल्हास्तरावर जनतेकडून व विविध संस्थांकडून जमा होणारी रक्कम विभाग/ कार्यालय प्रमुखांनी संबंधित देणगीदारांच्या यादीसह (दोन प्रती) त्या त्या जिल्हाधिका-यांकडे सुपूर्द करावी. जिल्हाधिकारी यांनी त्यांच्याकडे धनादेशाव्दारे जमा झालेली रक्कम उपरोक्त सूचना क्रमांक (चार) मध्ये नमूद बँक खात्यात जमा करून त्या संबंधातील पोचपावती व तपशिलासह मुख्यमंत्री शेतकरी सहायता निधी कक्षाकडे उपरोक्त पत्त्यावर पाठवावी.

रोखीने प्राप्त झालेल्या रकमेच्या बाबतीत जिल्हाधिका-यांनी कार्यालयनिहाय यादी तयार करून एकूण रकमेचा स्टेट बँक ऑफ इंडियाचा धनाकर्ष (डिमांड ड्राफ्ट) मुख्यमंत्री शेतकरी सहायता निधीमध्ये उपरोक्त अ.क्र. (चार) मध्ये नमूद कार्यपद्धतीप्रमाणेच जमा करून त्याबाबत परिशिष्ट 'अ' प्रमाणे प्रमाणपत्र संबंधितांना दयावे व अशा प्रकारे प्राप्त निधीच्या तपशीलासह माहिती नमुना 'ब' व 'क' मध्ये मुख्यमंत्री सहायता निधी कक्षाकडे पाठवावी. अशा रकमेचा भरणा दर आठवड्याला अथवा ठराविक काळामध्ये करावा, तोपर्यंत ही रक्कम सोयीकरिता जिल्हास्तरावरील जिल्हाधिकारी यांच्याकडील मुख्यमंत्री निधीच्या स्टेट बँकेकडील बचत खात्यात सुरक्षित ठेवायला हरकत नाही. मात्र त्याचा हिशेब वेगळा ठेवावा.

(आठ) एक दिवसाच्या एकूण वेतनाइतक्या रकमेपेक्षा कमी रक्कम कापून घेण्यास परवानगी देण्यात येऊ नये.

५. मुख्यमंत्री शेतकरी सहायता निधी कक्ष यांनी उपरोक्त परि.४ (सहा) व (सात) मध्ये उल्लेख केलेल्या देणग्या स्वीकारून/प्राप्त झाल्याची खातरजमा करून संबंधितांना एकत्रित पोचपावती तात्काळ देण्याची व्यवस्था करावी.

६. मुख्यमंत्री सहाय्यता निधी कक्षाने महाराष्ट्र राज्यातील शेतकरी व त्यांचे कुटुंबिय यांनी घेतलेल्या कृषी कर्जाचा बोजा कमी करण्यासाठी तसेच आत्महत्याग्रस्त शेतक-यांचे कुटुंबिय यांना मदत व पुनर्वसन करण्यासाठी मुख्यमंत्री शेतकरी सहाय्यता निधी, स्टेट बॅंक ऑफ इंडिया, मुंबई मुख्य शाखा, फोर्ट येथे खाते क्रमांक ३६९७०४४०८७ उघडले आहे. यामध्ये जमा होणारी रक्कम शेतक-यांसाठी विविध प्रशासकीय विभागामार्फत योजना / कार्यक्रम राबविणे यासाठी खर्च करण्यात येणार असल्याकारणाने सदर रक्कम मुख्यमंत्री सहाय्यता निधी न्यासास शासनाच्या खालील लेखाशिर्षामध्ये वर्ग करण्यास प्राधिकृत करण्यात येत आहे.

००७५, संकिर्ण सर्वसाधारण सेवा,
८००, इतर जमा रकमा,
(०१) (१३) संकिर्ण (००७५ ०२५४)

७. सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आले असून त्याचा संगणक संकेतांक २०१७०८०३१३०६२१५१०७ आहे. हे शासन परिपत्रक डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(टि.वा. करपते)
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा.विरोधी पक्षनेता, महाराष्ट्र विधानपरिषद/विधानसभा, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई-४०००३२.
२. सर्व सन्माननीय विधानपरिषद/विधानसभा व संसद सदस्य, महाराष्ट्र राज्य.
३. मा. राज्यपालांचे सचिव, मलबार हिल, राजभवन, मुंबई-४०० ०३५.
४. मा. मुख्यमंत्र्यांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
५. सर्व मा. मंत्री /मा. राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
६. मा. मुख्यसचिव यांचे उप सचिव, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
७. शासनाचे सर्व अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
८. प्रधान सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय (विधान परिषद), विधानभवन, मुंबई-४०० ०३२.
९. प्रधान सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय (विधान सभा), विधानभवन, मुंबई-४०० ०३२.
१०. सचिव, राज्य निवडणूक आयोग, मुंबई- ४०० ०३२.
११. सचिव, राज्य माहिती आयोग, मुंबई-४०० ०३२.
१२. उप सचिव (आरथापना), सर्व मंत्रालयीन विभाग
१३. सर्व विभागीय आयुक्त/सर्व जिल्हाधिकारी.
१४. प्रबंधक, उच्च न्यायालय (मूळ न्याय शाखा), मुंबई, औरंगाबाद, नागपूर.
१५. प्रबंधक, उच्च न्यायालय (अपिल शाखा), मुंबई, औरंगाबाद, नागपूर.
१६. प्रबंधक, महाराष्ट्र प्रशासकीय न्यायाधिकरण, मुंबई, औरंगाबाद, नागपूर.
१७. प्रबंधक, लोक आयुक्त व उप लोक आयुक्त, मुंबई.

१८. सचिव, महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग, मुंबई.

१९. सरकारी वकील, उच्च न्यायालय, मूळ शाखा व अपील शाखा, मुंबई, औरंगाबाद, नागपूर.

२०. सरकारी वकील, महाराष्ट्र प्रशासकीय न्यायाधिकरण, मुंबई, औरंगाबाद, नागपूर.

२१. महालेखापाल, लेखा व अनुज्ञेयता, महाराष्ट्र-१, मुंबई.

२२. महालेखापाल, लेखा व अनुज्ञेयता, महाराष्ट्र-२, नागपूर.

२३. महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क संचालनालय, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२ (५ प्रती) **त्यांना विनंती की, प्रस्तुत शासन परिपत्रकास प्रसिद्धी देण्याबाबत आवश्यक कार्यवाही करण्यात यावी.**

२४. सर्व महानगरपालिकांचे आयुक्त

२५. सर्व मुख्याधिकारी, नगरपरिषदा/नगरपालिका.

२६. सर्व जिल्हा परिषदांचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी.

२७. ग्रंथपाल, विधीमंडळ ग्रंथालय, महाराष्ट्र विधानभवन, मुंबई (१० प्रती),

२८. राज्यातील सर्व महामंडळे, मंडळे आणि सार्वजनिक उपक्रम यांचे व्यवस्थापकीय संचालक.

२९. सर्व मान्यताप्राप्त राजकीय पक्षांची मध्यवर्ती कार्यालये, महाराष्ट्र राज्य.

३०. निवड नस्ती, कार्या.१६-अ, सामान्य प्रशासन विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२.

*****

अनुमतीपत्र

मी, श्री./श्रीमती/कुमारी.....आपल्या

विभागात/ कार्यालयात ..... पदावर कार्यरत आहे.

राज्यातील आत्महत्याग्रस्त शेतक-यांच्या विधवा पत्नी पत्नी व मुलांना मदत म्हणून माहे
ऑगस्ट, २०१७ च्या माझ्या वेतनातून १ दिवसाचे वेतन मुख्यमंत्री सहायता निधीमध्ये देण्यास मी
इच्छुक आहे.

विभागातील/कार्यालयातील रोख कार्यासन व रोखपाल यांनी माझ्या देय वेतनातून माहे
ऑगस्ट, २०१७ च्या वेतनातून १ दिवसाचे वेतन कपात करून घेण्यास माझी सहमती आहे.

आपला / आपली,

स्थळः-

दिनांकः-

( )

अधिकारी/कर्मचारी यांचे नाव व पदनाम

आयकर प्रमाणपत्राचा नमुना खालील प्रमाणे :-.

परिशिष्ट-अ

प्रमाणपत्राचा नमुना

प्रमाणित करण्यात येते की, श्री./श्रीमती/कुमारी.....
 जे/जी..... विभागात/कार्यालयात .....पदावर कार्यरत आहेत,
 त्यांनी "मुख्यमंत्री सहायता निधीसाठी '₹ ...../- (अक्षरी रूपये.....)
 एवढी देणगी दिली असून ही देणगी आयकर अधिनियम, १९६१ कलम ८० (ग) (२) (तीन एच एफ) खाली
 १००% सुटीस पात्र आहे.

स्थळ: - विभागप्रमुख /कार्यालय प्रमुख /आहरण व संवितरण अधिकारी
 दिनांक:- यांची सही व शिक्का

परिशिष्ट-ब

मुख्यमंत्री सहायता निधी खात्यात जमा करण्यात येणा-या रकमांचा तपशील
 प्रमाणपत्राचा नमुना

कार्यालयाचे नाव व पत्ता :-

अ.क्र.	आहरण व संवितरण अधिका-याचे नाव, पदनाम व संपूर्ण पत्ता	धनादेश/धनाकर्षाचा तपशील			
		बँकेचे नाव व शाखा	क्रमांक	दिनांक	रक्कम (रुपये)

सक्षम प्राधिका-याची सही व शिक्का

परिशिष्ट-क

मुख्यमंत्री सहायता निधी खात्यात जमा करण्यात येणा-या रकमांचा तपशील
 प्रमाणपत्राचा नमुना

जिल्हाधिकारी कार्यालय:-

अ.क्र.	देणगीदाराचे पूर्ण नाव व संपूर्ण पत्ता	धनादेश/धनाकर्षाचा तपशील			
		बँकेचे नाव व शाखा	क्रमांक	दिनांक	रक्कम (₹)

सक्षम प्राधिका-याची सही व शिक्का

-----XXXXXX-----